

Balfolk jaaroverzicht 2018

Door: Kees Verweij

Het einde van het jaar betekent traditioneel een nieuw jaaroverzicht.

Ik zal nog maar eens vermelden dat ik me bij het becijferen van het aantal balfolkactiviteiten heb beperkt tot de activiteiten die op balfolk.nl staan. Balfolkactiviteiten die daar niet op staan, tel ik niet mee in de lijstjes. Dat lijkt me het eerlijkst en zo doe ik dat al jaren, zodat op die manier een redelijk betrouwbaar overzicht is te krijgen.

Wat betreft totaal aantal zijn we uitgekomen op 109. Dat is fors meer dan het bijna-dieptepunt van vorig jaar (96) en eentje meer dan in 2016. In de tekst onder de cijfers zal ik dan ook niet alleen teruggrijpen op de cijfers van vorig jaar, maar ook die van twee jaar geleden om eventuele veranderingen te duiden.

Cijfermatig overzicht aantal bals (2017 tussen haakjes):

Gelderland: 26 (21)

Noord-Brabant: 19 (13)

Noord-Holland: 18 (19)

Zuid-Holland: 13 (10)

Overijssel: 11 (7)

Utrecht: 11 (13)

Groningen: 6 (9)

Friesland: 2 (2)

Drenthe: 1 (–)

Limburg: – (2)

Het is duidelijk dat **Gelderland** zijn leidende positie in balfolkland sterk verstevigd heeft. Het verschil met vorig jaar is grotendeels te verklaren uit de balfolkcafé's in Nijmegen. In 2017 werden die pas vanaf mei meegeteld, en dit jaar al vanaf januari, dus dat scheelt al vier vermeldingen. Ook de bals in het Kolpinghuis hebben zich doorgezet, alleen niet in de frequentie zoals de organisatie oorspronkelijk van plan was, maar op basis van de agenda in het nieuwe jaar heb ik het idee dat de frequentie stevig toeneemt. Wat volgend jaar ook een verschil kan maken, is Duiven. Afgelopen oktober werd bekend dat dit balfolkfestival De Ogentent gaat verlaten, maar waar het festival gaat neerstrijken, is nog niet bekend gemaakt. Of dat ook in Gelderland zal zijn, is dus nog maar de vraag en scheelt flink in het aantal balfolkactiviteiten, het festival zelf en een oefenavond ter voorbereiding. Andere ontwikkelingen in Gelderland zijn activiteiten rond Zutphen en Lochem, maar of dat ook zal resulteren in meer balfolkactiviteiten dan de ene dit jaar weet ik niet.

Na de sterke terugval van vorig jaar zijn de balfolkactiviteiten in **Noord-Brabant** weer opgeklommen. De bals in de café de Wilhelmina in Eindhoven zijn een vaste waarde in de lijst en het bal daar heeft daar deze maand zijn 15-jarig lustrum gevierd. In een steeds veranderend balfolklandschap is dat best wel uniek te noemen. Maar wat is de oorzaak van de stijging? Eigenlijk zijn dat allerlei losse initiatieven. Het meest hoopgevende initiatief zijn de bals in Breda. Er waren al vaker plannen om iets voor elkaar te krijgen, maar die mondde in december uit in een concreet bal op een zeer mooie locatie, en de verwachting is dat dat doorgezet gaat worden. Ook waren er voor de eerste keer bals in een danszaal in Oosterhout, eentje begin dit jaar als extra optreden, en op de laatste dag van dit jaar, als voortzetting van Knalbal. Ook was er voor het eerst balfolk geprogrammeerd op het al enige jaren bestaande Effect Festival, waarvan de organisator van de

Boschbals de programmeur is. Niet in de cijfers tot uiting komend, maar belangrijk om te vermelden, is dat het Dennefeest een upgrade kreeg en daardoor veel meer bezoekers naar het openluchttheater Hoessenbosch trok.

Noord-Holland heeft een stabiele positie in het lijstje. De bals in de Mezrab blijven onverminderd doorgaan, net als de activiteiten in Enkhuizen. Zij zijn de vaste waarden in de lijst met wat losse initiatieven eromheen.

Wat betreft **Zuid-Holland** is er een bijzondere situatie. Het aantal balfolkactiviteiten is cijfermatig toegenomen. Het lijkt er wel op dat dit kleinschalige of eenmalige activiteiten zijn of onderdeel van een festival. Het aantal echte iets grotere bals, zoals die in Leiden en Alphen aan de Rijn, zijn juist sterk gedaald tot 1 op beide locaties. Ik ben dus heel benieuwd hoe dit zich zal gaan ontwikkelen.

Utrecht, jarenlang leidend in balfolkland, is ver teruggezakt. Ook dit jaar daalde het aantal balfolkactiviteiten. De bals in de Moira hebben hun maandelijks ritme nog niet helemaal gevonden, maar de activiteiten aan het eind van het jaar doen de hoop wel rijzen dat dat op de oude frequentie terugkomt.

Overijssel lijkt in de lift te zitten. Na jarenlange afwezigheid in Zwolle lijkt daar weer leven in de brouwerij te komen. In december werd er een nieuw concept uitgetest, het celtic folkbal. Ook Folk Inferno lijkt volgend jaar onder invloed van de ontwikkelingen een herstart maken. Het helpt dat er nu verschillende muzikanten in Zwolle wonen, die zelf in verschillende bands spelen.

De vermeldingen in **Groningen** komen allemaal voor rekening van de balfolk café's op vrijdagavond in Groningen. Andere activiteiten, die ook ooit hebben plaatsgevonden, vonden in 2018 niet plaats.

In de **andere provincies** waren de activiteiten marginaal. Drenthe heeft weer eens een vermelding en Limburg is uit de lijst weggevallen, nadat dat in 2015 ook al eens gebeurd was. Friesland heeft stabiel 2 vermeldingen, maar daar kan ik verder niets over zeggen.

Vergeleken met **2016** met ongeveer hetzelfde aantal bals als dit jaar is het leuk om even te vergelijken. Noord-Brabant en Noord-Holland hebben hun leidende positie moeten opgeven ten gunste van Gelderland. Utrecht was toen al zijn leidende positie kwijt en is nu nog verder weg gezakt, maar de hoop is dat dat komend jaar weer een beetje bij zal trekken door de ontluikende initiatieven. Zuid-Holland lijkt weer op te klimmen, maar het hangt van de initiatieven af of dat beklijft en Overijssel lijkt weer in een opgaande lijn te zitten.